

Na Dunaju ne bo arbitraže?

Danes se je na Dunaju sešla konferenca Italije, Nemčije, Madžarske in Romunije, da reši romunsko-madžarski spor zaradi Transilvanije in prepreči vojni spopad, ki je včeraj že neposredno grozil

DUNAJ, 29. vg. ZPV. Italijanski zunanji minister grof Ciano je včeraj opoldne priletel z letalom v Solnograd, kjer se je sestal z nemškimi zunanjimi ministrom von Ribbentropom, s katerim je popoldne odšel v Obersalzberg k Hitlerju. Po konferenci s Hitlerjem sta Ciano in Ribbentrop zvečer odletela z letalom na Dunaj, kakor so prispeli tekom dneva tudi romunski zunanji minister Manolescu, madžarski zun. min. Csáky in ministrski predsednik Teleki kot opazovalec. Konferenca se je sestala danes dopoldne in ob času poročila še traja. Kakor se zadržuje, bosta Ciano in Ribbentrop skušala pripraviti tako Romune kakor Madžare, da se sporazumejo o podlagi za končno rešitev transilvanskega spora.

MADŽARSKA DELEGACIJA

BUDIMPEŠTA, 29. avg. MTI. Na poziv nemške in italijanske vlade je madžarski zunanji minister grof Csáky odpotoval na Dunaj sinoči ob 23. s posebnim vlakom. V spremstvu so opolnomočeni minister Hory, general Naday, madžarska poslanika v Bukarešti in Berlinu ter več strokovnjakov.

BUDIMPEŠTA, 29. avg. MTI. Predsednik madžarske vlade grof Teleki je odpotoval na Dunaj, kjer bo prisostvoval razgovoru kot opazovalec.

KOMENTAR ANSALDA

LIVORNO, 29. avg. Stefani. »Telegrafo« objavlja članek svojega glavnega urednika Ansaldo z Dunaja pod naslovom »Diplomatski dogodek v pravi luči«. V tem članku pravi med drugim, da so vse teze, ki sta jih zastopali z ene strani Madžarska a z druge Romunija povzročile, da je postalo reševanje transilvanskega vprašanja zelo težko in ga skoraj ni več mogoče rešiti potom neposrednega sporazuma.

ma. Naravno zanimanje sil osi za mir na Balkanu je nujno zahtevalo sklicanje konference, ki se je danes pričela na Dunaju. To je namen in naloga dunajskega sestanka. List pravi dalje, da zunanja ministra Italije in Nemčije nista prišla na Dunaj zato, da bi diktirala ali vsilila kakršno koli rešitev. V prilogi obeh zunanjih ministrov ni nobenega zemljevida novih mej Romunije in Madžarske. Te meje morajo biti pravično določene s pristankom obeh strank.

NEMSKI KOMENTARJI

BERLIN, 29. avg. DNB. Nemški tisk z velikim zanimanjem zasleduje današnjo konferenco na Dunaju. »Berliner Börsenzeitung« pravi, da so postavljene osnove novemu redu v južnovzhodni Evropi, ki je osvobodjena vplivov z zahoda. Sedaj je mogoče narediti take odnose, ki bodo odgovarjali samim prebivalcem teh pokrajin ter velikim državam v sosedstvu. Potrebno je narediti velike baze miru, ki jim nobena sovražna ne od zunaj ne od

znotraj ne more več škodovati. Govora je o nekaterih stvareh iz preteklosti, ki jih je treba likvidirati. Na Dunaju bodo vodeni razgovori v širšem razmerju.

BERLIN, 29. avg. DNB. »Diplomatska in politična Korespondenca« piše o dunajski konferenci ter pravi, da sile osi ne morejo dopustiti, da bi v južnovzhodni Evropi ne prišlo do boljših aranžmanov, kakor so bili narejeni leta 1918. od zapadnih sil, še manj pa zaradi Anglije, ki kot pravi sovražnik kontinenta nadaljuje svoj brezupni boj proti Evropi. Zato je tudi prišlo do iniciative za razgovore v Monakovem, Solnogradu in Rimu, ki imajo cilj, da napotijo romunsko in madžarsko vlado, da z lojalnim sporazumom poravnata difference, ki so največ nastale zaradi mirovnih sklepov. Dočim se je med Romunijo in Bolgarsko našla platforma za sporazum, niso pogajanja med Romunijo in Madžarsko napredovala niti za korak. V duhu politike pomirjenja, ki jo sedaj izvajajo sile osi, je važno, da se prepreči vsako poslabšanje situacije ter da se ne izpusti ničesar, kar bi lahko pomagalo reševati te probleme.

NEUTRALNE INFORMACIJE

CURIH, 29. avgusta. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da bodo pogajanja na Dunaju trajala kvečjemu en ali dva dni. V Budimpešti izjavljajo, da ni mogoče pričakovati na Dunaju nobene diplomatske intervencije, ampak da bo storjen že

dokončni sklep, s katerim bo madžarsko-romunski spor popolnoma likvidiran. Iniciativa za sestanek na Dunaju je bila, kakor se zdi, dana z nemške strani. Po vestih iz Berlina pa ni pričakovati, da bi bilo madžarsko-romunsko vprašanje že na Dunaju dokončno rešeno, ampak je mnogo bolj verjetno, da bo ustvarjen nek provizorij, ki naj bi trajal do konca sedanjih vojn, nakar bi se uredile še podrobnosti. Na tretji strani menijo, da bodo določene le glavne smernice za nadaljnja direktna pogajanja med Madžarsko in Romunijo, kar bi pomenilo, da bi bila izrečena »razsodba brez sklepa«.

ANGLEŠKE INFORMACIJE

LONDON, 29. avgusta. Reuter. Po pravkar dospelih poročilih romunskega generalnega štaba je romunska protiletalska obramba včeraj prila k pristanku madžarski bombnik, ki je vrge na neko romunsko letališče 6 bomb. Po poročilih iz Budimpešte pa naj bi bili romunski lovci, ki so prišli nad madžarsko ozemlje, prisiljeni neko madžarsko letalo, ki se je vežbalo, da jim je sledilo na romunsko ozemlje ter tam prisilno pristalo. Na vsak način se ne da utajiti, da se je položaj na Balkanu pravkar poslabšal. Glede sestanka 4 zunanjih ministrov na Dunaju, so v londonskih uradnih krogih mnenja, da bo Romunija morala sprejeti večino madžarskih zahtev.

Spopadi med Romuni in Madžari

V zadnjih dneh so romunska letala večkrat preletela madžarsko mejo, madžarska pa romunsko — Pri tem so se tudi spopadla — Incidenti tudi med Romuni in Rusi

BUKAREŠTA, 29. avg. Rador. Uradno poročilo pravi, da so madžarska letala v zadnjem času večkrat prešla romunsko mejo. Navzlic energičnim protestom v Budimpešti so letala nadaljevala poletete ter prišla celo do Brašova, Dolnjega Vinčula in Somesinija, kjer so metala letake polne mrznje do romunske države. Z ozirom na to stališče so oblasti storila korake, da se s silo onemogočijo vpad na naše ozemlje. Ko je 27. avg. ob 12.15 neki madžarski bombnik preletel romunsko mejo, ga je počakalo pri Sakeneniji pri Oradei Mare romunsko lovsko letalo, stopilo v boj ter ga vrnilo preko meje. Madžarsko letalo je bilo težko poškodovano, a njegova posadka ranjena. Včeraj ob 10.15 je neki madžarski bombnik z označbo »F 225« streljal s strojnico ter vrge 7 bomb na civilno letališče v Satu Mare ter poškodoval hangar. Druge škode ni bilo, ker je letališče evakuirano. Madžarsko letalo je bilo pri povratku obstreljavano od naše protiletalske obrambe ter prisiljeno, da se pri Careji na našem ozemlju spusti na tla. Madžarska letalca kapetan Gyenes Janos in poročnik vitez Gutory Feldes Gyula sta internirana.

BUDIMPEŠTA, 29. avg. MTI. Pretekli teden so romunska letala letela ponovno nad madžarskim ozemljem, skušajoč pregnati madžarska letala, ki so izvrševala razne vaje ter jih prisilili, da bi se spustila na romunskem ozemlju. Zadnje dni so se ti romunski poleti nad madžarskim ozemljem še pomnožili. Letalo, ki je priletelo iz Arada in drugo iz Sant Nicolai Mare je letelo nad madžarskim ozemljem 24. t. m. Dne 25. avgusta ob 8. je letelo romunsko letalo nad Szarkadom, popoldne pa so se pojavila tri letala nad Magyar Csanadom. Dne 27. ob 8.30 je

priletelo romunsko letalo nad Csongrad, kjer je stopilo v akcijo protiletalsko topništvo. Ob 8.50 je letelo neko romunsko letalo nad Gyulo, a ob 10.55 nad Debrečinom. Dne 28. avgusta so romunska letala napadla južno od Beregszasza madžarsko izvidniško letalo, ki je izvrševalo vaje, in so ga prisilila, da se je spustilo na romunskem ozemlju. Madžarsko letalo je imelo bombe, katere je moralo odvreči pred pristankom na tla, da ne bi tam eksplodirale. Iz tega sledi, da je jasno, da so romunska letala kršila madžarsko suverenost. Madžarska oblastva so napravila o vseh kršitvah natančne zapisnike.

BUKAREŠTA, 29. avgusta. Central news. Sinoči je bilo z romunske strani uradno objavljeno, da so včeraj v sredo madžarski avioni bombardirali in s strojnimi obstreljevali letališče in hangarje v Sutamare, kjer so Romuni sestrelili eno letalo ter 3 madžarske letalce ujeli. Komunike javlja, da so madžarska letala letela nad Transilvanijo 190 milj globoko ter opoldne metala letake nad mestom Braševom. Diplomatski krogi so javljali, da so madžarski bombniki bombardirali eno največjih romunskih mest v Transilvaniji, mesto Arad. Ta romunska poročila o madžarskih bombnih napadih so prispela ravno v trenutku, ko so se nemški, italijanski, madžarski in romunski zunanji ministri zbirali na konferenci na Dunaju, ki je imela namen, da najde rešitev glede madžarsko-romunskega obmejnega spora, ki je prispel na mrtvo točko.

BUKAREŠTA, 29. avgusta. Kako poroča United Press, je sovjetsko-romunski spopad na meji Besarabije že popolnoma poravnal. V sporazumu med sovjetskim in romunskim poveljstvom je bila sestavljena posebna mešana komisija, kateri se je posrečilo spor likvidirati. Tako sovjeti kakor Romuni so umaknili svoje čete z meje in pustili na njej samo straže.

Priprave Kanade za ofenzivno vojno

OTTAWA, 29. avg. Reuter. Neko uradno kanadsko poročilo pravi, da bodo priprave Kanade za ofenzivno vojno dokončane prihodnje leto, t. j. v letu 1941. Kanada razpolaga že sedaj z 250.000 izvežbanimi vojaki, 300.000 pa jih je tudi že v službi in pripravi za najmodernejšo vojskovanje. Načrt za izžolanje pilotov je

prehitel svoj program za celo leto dni, to pomeni, da je bilo že doslej izžolanih toliko pilotov, kolikor bi jih po prvotnem načrtu moralo biti šele v jeseni leta 1941. Sedaj deluje že 22 velikih šol za izvežbanje pilotov, a se ustanavljajo še vedno nove. Izvežbanju pilotov je posvetila Kanada sploh največjo pažnjo.

Šest francoskih očitkov Angležem

ŽENEVA, 29. avg. DNB. Kako poročajo iz Vichyja, so bile dane francoskim diplomatskim zastopnikom v tujini in-

strukcije glede stališča vlade nasproti Angliji. Stališče francoske vlade nasproti Angliji ni, kakor se v teh instrukcijah

naglašala nikaka zadeva oportunitete, ampak sloni na celi vrsti sovražnih aktov Anglije nasproti Franciji. Ti so: 1. Vzdrževanje zvez z disidentsko vlado generala de Gaullea. 2. Postopanje angleških konzulov v angleških kolonijah in njihovi napor, da dvignejo upore. 3. Preletanje francoskega ozemlja, posebno kolonialnega, brez posebne potrebe in glavno v vojaške namene. 4. Nezakonito zadrževanje francoskih državljanov, čet in morarice. 5. Izvajanje popolne blokade Francije kljub vsem protestom in tudi garancijam, ki sta jih dali v tem oziru tako francoska kakor tudi nemška vlada. 6. Uradni napadi angleške propagande na maršala Petaina.

V Egiptu ni vladne krize

KAHIRA, 29. avgusta. Ass. Press. Kako je izjavil egiptovski ministrski predsednik Hasan Sabri paša, ni točna vest, da bi bili on in njegovi ministri odstopili. Vest o odstopu se je razširila v javnosti samo na podlagi neklih razlik v mišljenju med njim in posameznimi člani vlade, ki so se bile pojavile v zadnjih dneh. Med tem so pa bile vse te razlike že popolnoma poravnane.

GROŽNJA ŠVICARSKEGA LISTA

ŽENEVA, 29. avg. Stefani. Izražajoč svojo globoko indignacijo zaradi stalne kršitve švicarskega neba s strani angleškega letalstva, piše »Tribune de Geneve«, da se v Londonu motijo, če mislijo, da se bodo te kršitve lahko ponavljale brez konca in kraja brez nasledkov. Ako pa misli Anglija s tem prisiliti Švico, da se bo opredelila iz svoje nevtralnosti, potem se more zgoditi popolnoma nasprotno od onega, kar pričakuje. Tako postopanje bi moglo priversti Švico le med sovražnike Anglije.

ODKLONJEN AGREMENT

BUKAREŠTA, 29. avg. DNB. Angleška vlada je odbila agreement za novega romunskega poslanika v Londonu Stoica.

Najdaljši letalski alarm v Londonu

Tekom pretekle noči so nemška letala bombardirala več krajev v Angliji, angleška pa v Nemčiji in Italiji, med drugim so se pojavila znova tudi nad Berlinom — Tudi čez dan so bile srdite letalske bitke

NEMŠKO URADNO POROČILO

BERLIN, 29. avgusta. DNB. Nemško vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Včeraj se je omejilo delovanje našega letalstva zaradi slabega vremena samo na oborožene izvide, pri čemer so bile vržene bombe na pristaniške naprave v Go sportu. V noči na 28. avgust so napadli močni letalski oddelki pristaniške naprave, ladjedelnice, letalske tovarne in vojaške naprave v Angliji in na Škotskem. V Southamptonu, Aberdenu, Dundeeu, Leedsu, Hullu in zlasti v letalskih in motornih tovarnah v Derbyju in Birminghamu in v državni ladjedelnici v Chatamu so mnogi požari pokazali učinkovitost bombardiranja. Zapiranje angleških pristanšč z minami se je nadaljevalo. Angleška letala so vrgla tekom noči na nemškem državnem ozemlju bombe brez omembe vredne škode. V Kletu so bila poškodovana nekatera stanovanjska poslopja. Zaradi discipline stanovalcev je bil le en sam civilist ranjen. Tri angleška letala so bila sestreljena, od teh eno s strelj ladijskega topništva. Mi pogrešamo eno letalo. Neka naša podmornica je potopila za 28.000 ton sovražnega trgovskega ladjevja v konvojih. Pred francosko obalo Kanala je obstreljevalo naše ladijsko topništvo dve sovražni podmornici, ki sta bili najbrže uničeni. V Indijskem oceanu so potopile nemške vojne enote oboroženo angleško petrolejsko ladjo »British Commander« s 6901 tono.

ANGLEŠKI NOČNI NAPAD NA BERLIN
BERLIN, 29. avgusta. DNB. V teku

nocojsnje noči, od 0.40 do 3.17 ure, je bil v Berlinu dan znak za alarm proti letalskim napadom. V kratkih presledkih so se pojavila nad Berlinom in predmestji posamezna angleška letala in vrgla na več mestih nemške prestolnice eksplozivne in zažigale bombe. Bombe so padale na zasebna poslopja in predmestja, vojaški objekti pa niso bili zadeti. Škoda, ki so jo povzročile, je neznatna. Na nekaterih mestih so se pojavili požari, na strehah hiš, ki pa so bili zaradi nagle obrambe hitro pogaseni. Ubilih je bilo 10 ljudi, 28 pa ranjenih. Niti eden izmed ubitih ali ranjenih ni bil v zakloniščih.

NEMŠKI PODNEVNI NAPADI

LONDON, 29. avg. Reuter. Že včeraj zjutraj je prišlo do letalskih prask nad južno Anglijo. Sestreljenih je bilo nad ustjem reke Temze 6 letal, nad Kentom pa 3 Dornierji. Včeraj popoldne so se vnele hude letalske bitke nad Kanalom in nad južnoangleškimi grofijami. Tako je prišlo včeraj zgodaj popoldne do zračnega spopada nad Rokavskim prelivom, posebno huda letalska bitka pa se je vnela malo zatem nad osrčjem grofije Kent ter so se zračne eskadre borile od tod tja do ustja reke Temze. Vendar sovražnim letalskim formacijam, ki so nastopale v jačini s po 100 letal, ni uspelo prebiti se skozi ta prvi obrambni obroč. V tem letalskem napadu je bilo sestreljenih 15 nemških letal. Do bojev je prišlo zlasti tudi nad južnoangleškimi obalnimi mesti. Ena eskadrilja Hurricanov je sama sestrelila 10 letal. Pri tem so sovraž-

na letala sestrelila en zaporni balon. Proti večeru se je sovražna aktivnost še bolj povečala, vendar do množestvenih nastopov ni prišlo zaradi efektivnosti zaporne obrambe. Sovražna letala so se prebijala skozi le posamič ali v majhnih skupinah. Vendar so ta letala dosegla v glavnem, da so postala »nadležno zlo«. Zaradi njihovega neprestanega pojavljanja je imel London sinoči in tekom noči svoj najdaljši letalski alarm, ki je trajal polnih sedem ur in deset minut. Padlo je nekaj bomb na mesto in je bilo razrušenih nekaj hiš, trgovin in nekaj cerkev. Tekom vsega včerajšnjega dne do polnoči je bilo sestreljenih 24 nemških letal, dočim so znašale lastne izgube 12 letal, od česar so se 4 piloti rešili s padali.

NEMŠKI NOČNI NAPADI NA ANGLIJO

LONDON, 29. avg. Reuter. Ministrstvo za deželno varnost ter letalsko ministrstvo sta davi objavili sledeči komunikate: Sovražni letalski napadi so trajali pravkar preteklo noč od 9. ure zvečer do zore. Sovražna letala so nastopila posamič ali v majhnih skupinah. Bila so nad jugovzhodno Anglijo ter nad južnim Walesom. Nekaj letal je bilo nad londonskim področjem ter je bilo vrženih nekaj bomb, ki so povzročile nekaj škode na zasebni imovini, na hišah ter na neki cerkvi. Nastalo je nekaj požarov, ki pa jih je osebje protiletalske obrambe kmalu pogasilo. Majhno število ljudi je bilo ranjenih. Nadalje je bilo vrženih nekaj bomb na neko južnoangleško ter na neko srednjeangleško mesto. Poškodovanih

je bilo nekaj stanovanjskih hiš ter nekaj industrijskih naprav. Med ranjenimi žrtvami je bilo nekaj smrtnih primerov. Tudi nad severovzhodno in severozahodno Anglijo je bilo nekaj ljudi ranjenih, nekateri so podlegli zadobljenim poškodbam. Sovražna letala so povsod tod metala visoko eksplozivne in vžigalne bombe, vendar je večina padla na odprto polje, le relativno majhno število teh je padlo na mestne dele. Število ranjencev je majhno, čeprav je zaznamovati med njimi tudi smrtni primere.

ANGLEŠKE LETALSKE AKCIJE

LONDON, 29. avg. Reuter. Letalsko ministrstvo je sinoči objavilo: Letala RAF so včeraj uspešno bombardirala zlasti intenzivno Kiel, Wilhelmshafen, Augsburg, kjer je bil glavni napad naperjen na Messerschmidtove tovarne, dalje petrolejske rafinerije v Frankfurtu in Mannheimu ter naprave Farben I. G. in nadalje 3 letalska oporišča v Nemčiji. Pri teh poletih se je mnogim letalom napravil led na krilih in je eno zaradi tega postalo tako obteženo, da se je moralo vrniti, ne da bi odvrlo bombe. Nadalje sta bila bombardirana v Franciji Brest in Cherbourg. Letala RAF so bila zopet nad severno Italijo ter so bombardirala tovarne Morelli severno od Milana ter Fiatove tovarne v Turinu, ki katere je bilo vrženih 50 vžigalnih bomb. Eno letalo se ni vrnilo. Berlin je sinoči doživel svoj 3. letalski napad, ki je trajal 3 ure. Nevarni dopisniki poročajo, da je bilo slišati brnenje sovražnih letal nad samim centrom Berlina. Videti je bilo tudi svetilna padala. Nemški poročevalski urad poroča, da je bilo vrženih več vžigalnih in eksplozivnih bomb, da je bilo povzročeno na civilni imovini nekaj škode ter da je bilo ubitih 10 oseb, 30 pa ranjenih. Najbolj je trpela Klosterstraße.

AMERIŠKE ČETE NA NOVO FUNDLANDU

NEW YORK, 29. avg. DNB. »Chicago Herald American« poroča, da bodo na podlagi sporazuma, ki je bil dosežen med Kanado in USA ameriške čete zasedle Novo Škotsko in Novi Fundland. Tam bodo nastanjene tudi posadke posameznih delov ameriške nacionalne garde.

AMERIŠKI PILOTI-PROSTOVOLJCI

SAN FRANCISCO, 29. avg. CBS. »Exchange Telegraph« javlja, da je najele 12 pilotov iz San Franciscia posebno letalo s katerim so odleteli v Kanado, da od tam odidejo kot prostovoljci v Anglijo. Kamor je doslej prispelo že 60 pilotov iz San Franciscia. Mnogo se jih še odpravlja.

POLOŽAJ V GRČIJI

ANKARA, 29. avg. Anatolska agencija. Iz Aten javljajo, da sta bila pravkar vpoklicana pod orožje letnika 1939 in 1940. 4 drugi letniki so že pod orožjem od prej. Mobilizacijski ukrepi v severni Grčiji so bili storjeni z največjo obzirnostjo. Vključ napadom italijanskega tiska in radija, pa je nastal večji optimizem, ker nevarni opazovalci izjavljajo, da Nemčija ne želi spopadov na Balkanu. Turški krogi neglede na to motrijo položaj v Grčiji z nezmanjšane pozornostjo.

SKRBI FRANCOSKE VLADE

VICHY, 29. avg. Havas. Vlada Francije je včeraj razmotrivala položaj v francoski Indokini, posebno po uradni kitajski izjavi, da bo Kitajska prestopila meje francoske Indokine. Nadalje se je vlada bavila z »revoltami, ki so nastale v francoski vzhodni Afriki« in je sklenila niz ukrepov za njih potlačanje. Gre za kolonijo Čad.

CHURCHILL NA INSPEKCIJI

LONDON, 29. avg. Reuter. Ministrski predsednik Churchill je včeraj inspical južno obalo ter bil priča zračni bitki nad Doverjem, kjer je bilo sestreljenih od 24 sovražnih letal 7. Ogledal si je tudi Ramsgate. Kralj in kraljica pa sta pregledovala novoizvežbane čete v notranjosti.

Borza, Curih, 29. avg. Devize: Pariz 10.05, London 17.65, New York 439, Milan 22.15, Amsterdam 40, Berlin 175.40, Buenos Aires 98.75.

Mariborska napoved. Pretežno oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 24.3, danes najnižja 1.45, opoldne 17. Padavin od sinočnjega dežja je bilo 4.7 mm.

Letski napadi Italijanov in Angležev

Po vseh poročilih se razvija tudi med Italijani in Angleži vedno srditejša letalska vojna v Evropi in Afriki

RIM, 29. avg. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Petrolejsko središče Hajto so včeraj naša letala pri belem dnevu bombardirala. Bombe so zadele kolodvor in novo rafinerijo in začetle velike požare. Vsa naša letala so se vrnila. V severni Afriki je izvršil sovražnik močan letalski napad na Derno. Bomba je zadela neki mali parnik, nato voren z lesom, in ga potopila. V ostalem je bila povzročena le manjša škoda: dva sta bila ubita in pet oseb je bilo ranjenih. V vzhodni Afriki so sovražna letala napadla Harrar, kjer so bombe zadele laza-

ret domačinskega vojaštva, ter Dessie, kjer so zadele vojaško sanitetsko postajo. V celoti je bilo 8 mrtvih in okoli 20 ranjenih. Neko sovražno letalo smo zbili. V Massani je bila zadeta kaznilnica in poškodovana. Ubilih je bilo 9 kaznjencev. Sovražna letala, ki so priletela zopet čez Švico, so preletela Piemont in Lombardijo. Zaradi močne obrambe protiletalskega topništva in naših lovcev so se sovražna letala omejila na to, da so odvrkla pri Michelinu v turinski provinci nekaj zažigalnih bomb, ki so zažgale neke kmečko hišo.

KAHIRA, 29. avgusta. Egiptska urad-

na agencija objavlja angleški uradni komunikate, ki poročajo, da so letala RAF izvršila bombni napad na italijansko pomorsko oporišče Dermo, kjer je bilo več ladij zadetih in je eno uničil požar. Nadalje so težki bombniki Blenheim bombardirali motorizirane transporte v Abesiniji. Zlasti v Harrarju in Dessieu. Angleško-sudanska mehanizirana patrola je izvršila posrečen vpad v italijansko trdnjavo Adarbet. Včeraj so italijanska letala zopet bombardirala Hajto, vendar je povzročena škoda neznatna.

Vojaška obveznost v Zedinjenih državah

WASHINGTON, 29. avgusta. NBC. Ameriški senat je včeraj s 58 proti 31 glasovi sprejel zakonski predlog o uvedbi splošne vojaške dolžnosti v USA. Ta se razteza na vse moško prebivalstvo med 21 in 30 letom. Obsega tako 12 in pol milijona obveznikov. Vojaška služba traja 1 leto. Vojno ministrstvo bo vpoklicalo prvih 75.000 mož 15. oktobra. V 5 letih bo izvežbanih 3 in pol milijona mož. Službovanje bo omejeno na zapadno poloblo. Zakonski predlog gre sedaj pred kongres in je verjetno, da bo postal zakon v 14 dneh. Nadalje je senat sprejel z 69 proti 16 glasovi zakonski predlog, ki

pooblašča vlado, da sme v primeru potrebe prevzeti v svojo režijo vse produkcijske tvrdke. Na ta način sme vlada postaviti v danem primeru vso industrijo pod državno kontrolo.

WASHINGTON, 29. avg. NBC. Prezident Roosevelt je včeraj podpisal zakon o vpoklicu 400.000 mož narodne garde ter rezervnih oficirjev za odsluženje 12 mesečnega roka. Pravtako je podpisal zakonski predlog o katerem se bo spreminil nevtralnostni zakon v toliko, da bodo smele ameriške ladje v prepovedane zone, ko bodo vozile angleške otroke v USA.

ŠPANSKE REVINDIKACIJE

MADRID, 29. avg. Havas. Ves španski tisk ponovno zahteva vrnitev Gibraltarja. »El Pueblo« piše, da je za suvereno državo nezmožno, da so rudniki v Penaroli v angleških rokah.

NEMŠKA DELEGACIJA V MOSKVI

MOSKVA, 29. avg. Tass. Nemška delegacija z ministrom Schnurrejem je dospela sinoči v Moskvo. Ta delegacija bo sodelovala v pogajanjih in na konferencah, na katerih se bo razpravljalo o polletni bilanci izmenjave blaga v zvezi z nemško-sovjetskimi trgovskimi dogovori.

AZORI IN KANARSKI OTOKI

BERLIN, 29. avgusta. Central news. DNB je objavila poročilo iz zelo poučenih krogov, da se misli Anglija polastiti Azorov in Kanarskih otokov v svrhu ustanovitve pomorskih oporišč zaradi vedno večjega pritiska osi na Gibraltar. Azori pripadajo Portugalski, Kanarski otoki pa Španiji.

LONDON, 29. avgusta. Reuter. Uradno se zanikajo vesti, da bi imela Anglija namen polastiti se Azorov ali drugih oporišč v bližini. Gre za zlonamerno tujo propagando z namenom sejati razdor med Anglijo in Portugalsko oz. Španijo.

NOVOZELANDSKI PILOTI

LONDON, 29. avgusta. Reuter. Včeraj je prispel znova velik kontingent novozelandskih pilotov in ostalih letalcev. — Uvrstili jih bodo v službo pri kr. mornarici.

Epizoda iz letalske vojne

EPIZODA IZ LETALSKE VOJNE

LONDON, 29. avgusta. Central News. Pri nekem včerajšnjem letalskem spopadu nad jugovzhodno obalo Anglije je prišlo do izraza viteštvo v zraku. Neko nemško letalo so zasledovala 3 angleška bojna letala tipa Spitfire. Bilo je to ob priliki enega največjih včerajšnjih letalskih napadov na neko jugovzhodno angleško mesto. Ko je nemško letalo sprevidelo, da je izročeno na milost in nemilost trem mnogo hitrejšim angleškim lovcom, je pomolil pilot gornji del svojega telesa iz letala ter dvignil obe roki v znak,

da se njegovo letalo vdaja. Ko so piloti angleških zasledovalnih letal spoznali ta mednarodni znak predaje, so sovražnemu tovarišu signalizirali, naj takoj pristane na določenem mestu. Pilot je ubogal ter se spuščal, vsa tri letala pa so mu tesno sledila. Sovražno letalo je nato pristalo na odprtem polju, kjer so letalo takoj obstopili angleški vojski bližnjih edin, narkar so skočili iz letala, pilot in še trije nadaljnji letalci ujetega bombnika. Vojski so letalce odvedli pod eskorto, letalo pa zaplenili.

Novice

Izkoriščevalci bogatijo na račun ljudstva

Ob naraščanju bede in draginje so se čez noč pojavili »novopečeni bogataši

Najobčutljivejši posledici vojne v Evropi sta pri nas gotovo nestalnost cen življenjskim potrebščinam in silno povečanje draginje. S tem so seveda najbolj prizadeti tisti sloji prebivalstva, katerih dohodki so zvečine stalni in katerih prejemki niso sorazmerno rasli s porastom draginje. Državni kakor tudi samoupravni uslužbenci, delavci, manjši in srednji kmetje, ki so vsi navezani na trg, so bili najhujše prizadeti. Zato se je prav v teh plasteh naroda organizirala prva akcija z nalogo, da se njihovo težko stanje zboljša, življenjski pogoji pa, ki so postali neznosni, vsaj v neki meri uredijo.

Nezadovoljstva, ki so se ob vsaki priliki tako odločno izražala, niso bila nič drugega kakor borba proti vsem onim brezvestnostem, ki so v nastalih prilikah — na špekulativni način — hoteli iz ljudstva čim več »iztisniti«, kot pravimo. Opazilo se je namreč, da je gotova plaša — s kopičenjem zaloga, z umazanimi kupčijami in nezakonitim navijanjem cen — začela zidati svoja bogastva ravno na žalih ubogega ljudstva, ki je še vedno v njihovi odvisnosti.

Vzporedno z naraščanjem bede in pomanjkanja med najširšimi plastmi naro-

da, so se tako kar čez noč pojavili »novopečeni bogataši. Državna oblastva so se sicer zavedla posledic, ki bi se na podlagi vsega tega lahko v doglednem času pojavile, v borbi proti temu zlu pa so doslej uporabljala tako neefektivne ukrepe, da o kakem uspehu v tem ožiru ne more biti govora. Zato torej ni čuda, da je danes v naši državi ponekod skok cen mnogo večji kakor v državah, ki so zapletene v vojno. — Odgovornost za to nosijo ponajveč ravno že omenjeni špekulanti, ki tako ne izpričujejo samo svoj nečloveški čut, temveč tudi slabijo in izpodkopavajo narodno zavest in odpor.

Državna oblastva bi vse brezvestne špekulante lahko »mirne duše« obsodila kot zločince, kajti nikakor se ne bi smelo dovoliti, da bi manjšina slabila življenjsko narodovo moč in da bi pomanjkanje (radi draginje!) še naraslo.

S tem v zvezi je treba omeniti tudi borbo za kruh na naši vasi. Ogromno število naših kmetov je bilo prisiljeno prodati svoje pridelke po najnižji ceni. Trgovci, posredovalci itd. so kupovali n. pr. žito za ceno, ki ni presegala več kot 100 do 120 din za 100 kg. Posebno poglavje

je ta kupčija tvorila v Prekmurju, kjer živi kmet izključno od tega, kar pridelava na svoji krpici zemlje. Sezonsko izseljevanje je bilo namreč skraćeno, kmet pa, ki je moral poravnati davke in dolgove, je bil v nemalokaterem primeru prisiljen nesti ves pridelek na trg. Ko je ostal brez zrnja za setev, je bil prisiljen kupiti isto količino žita za 250—300 din. Potem pa — ko je bila izdana uredba o maksimiranju cen pšenici in koruzi — so trgovci, posredovalci in veleposessniki začeli bojkotirati trg s tem, da so ustavili nadaljnjo prodajo svojega blaga. Vojna vihra je tako postala nekaterim sredstvo za obogatitev. Drugo pa je pri tem seveda vprašanje, kaj bo z delavci, s kmečkim proletariatom in z državnimi uslužbenci, ko draginja spriče slabe letine vedno bolj raste.

Ob vsem tem je gotovo najbolj upravičena zahteva, da se vsem uslužbencem zvišajo plače, da se prične s potrebnimi javnimi deli in da se vse špekulante strogo kaznuje. — Cene življenjskim potrebščinam pa treba brez dvoma kar najstrožje kontrolirati!

Ptuj

p Mlatilnica jo je zagrabila. Erneč Marjijo 30 letno delavko iz Gruškova pri Podlehniku je zagrabila ročna mlatilnica in ji zdrobila levo roko.

p Ne nasedajte krošnjarijem! V Ptuj je neki krošnjar iz Dolenjske naplahal neko služkinjo, da mu je blago trikrat preplačala. Oblasti so sleparja ujele in ga poklicale na odgovor.

p Šah. V torek, 3. septembra, ob 19.30 je v kavarni Korže članski sestanek. Za člane je udeležba obvezna. Klub vabi na sestanek tudi ljubitelje šaha. Po sestanku bo brzopotezni turnir za prvenstvo v septembra.

p Ogenj. V Sv. Vidu pri Ptuj je izbruhnil požar v hiši pos. Koletnika Franca Gasilcem se je posrečilo ogenj omejiti, tako da je uničeno samo ostrešje. Ogenj je nastal radi slabega dimnika.

p Razbila si je lobanjo. Kolarič Alojzija, 11 letna kočarska hči iz Sv. Miklavža pri Ormožu je šla nabirat suhljad. Splezala je na visoko drevo, da bi nalomila suhih vej. Pri tem se ji je odkrnila opornaja veja. Treščila je na tla in si razbila lobanjo. Onesveščeno so jo našli šele po več urah in jo prepeljali v ptujsko bolnišnico.

p Premestitve v železniški službi. Iz Pragerskega sta premeščena železniški uradnik Joško Pristovnik v Maribor gl. kol., Emerik Pavlin pa v Dravograd. Na Pragersko je bil premeščen Stane Bratuš iz Skofje Loke; služitelj Ivan Podgoršek pa iz Pragerskega v Ribnico na Poh.

p Grajski kino v Soboti predvaja od četrta do sobote veselejši »Krik ljubezni«.

Bombaž bo kupovala Nabavljalna zadruga industrijcev v Beogradu

Pogajanja s Turčijo in sovjetsko Rusijo za dobavo bombaža so v polnem teku. Vse kaže, da bodo ugodno zaključena in da bo tekstilna kriza vsaj nekoliko ublažena. Iz Turčije bomo dobili 800 vagonov bombaža, koliko ga bomo pa dobili iz Rusije, še ni točno ugotovljeno, ker bo o tem razpravljala delegacija tekstilnih industrijcev, ki bo odpotovala v Moskvo. Ker fungira kot prodajalka turške-

ga bombaža turška Agrarna banka, smo morali tudi pri nas pooblastiti neko ustanovo za nakupovanje. V ta namen so se zedinili za Nabavljalno zadrugo tekstilnih industrijcev v Beogradu, ki bo v soglasju s predstavniki naše tekstilne industrije in Direkcije za zunanjo trgovino vodila vse posle pri nakupovanju turškega bombaža.

Celje

Otvoritev visokoalpinske poti na Ojstrico

Savinjska podružnica Slov. planinskega društva bo v nedeljo 1. septembra, v slučaju skrajno slabega vremena pa v nedeljo 8. septembra, na slovesen način otvorila visokoalpinsko pot, ki jo je z velikimi žrtvami zgradila s Klemenčje jame nad Logarsko dolino preko Škrbine na vrh Ojstrice 2349 m. Pot je dobila ime »Kopinškova pot«, ker je član podružnice Andrijo Kopinšek pot trasiral in si je za nje zgraditev pridobil največ zaslug.

c Prvi jesenski jurčki so se pojavili včeraj na trgu. Prodajali so se po 5 do 6 din merica in ker jih ni bilo dosti, so bili kmalu razprodani.

c Zadnji sončni dnevi so zopet izvalili kopalce v Savinji, katere stalež je vsled zadnje povodnji še precej visok. Toplota vode doseže 15°. Kopalci se je poslužujejo manj, ker raje uživajo prijetne sončne kopeli.

c Padec s potstrešja. 16 letni dimnikarski mojster in posestnik Josip Kovačič iz Vojnika je pri delu v Smartnem v Rožni dolini padel 13 metrov globoko s potstrešja. Zlomil si je rebra in dobil hude notranje poškodbe. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c S hmeljske sušilnice je padel 7 metrov globoko 11 letni posestnik in gostilničar Martin Vrečko iz Arelina pri Skofjavi. Poleg zlomljenih rebra je dobil poškodbe tudi po glavi. Zdravi se v celjski bolnišnici.

Ljubljana

a Za oglednika živine in izdelatelja živinskih potnih listov je od 1. septembra t. l. dalje postavljen na teritoriji bivše občine Zg. Siska in za priključeni del občine Jezica g. Suštar Matevž, Vodnikova c. 115. Dosedanji živino-oglednik g. Hvalša Kancijan je svoje dolžnosti na lastno prošnjo razrešen.

a Vpisovanje v obrtno nadaljevalne šole mestne občine Ljubljanske bo v nedeljo 1. septembra dopoldne pri upravitelstvu posameznih šol. Vajenci novinci naj pri vpisu predložijo učno pogodbo in spričevalo o poslednjem šolanju, vsi ostali vajenci pa lansko šolsko izpričevalo. Ostala navodila za vpisovanje so razvidna na šolski deski posameznih šol. Šolski odbor strokovno nadaljevalnih šol mestne občine Ljubljanske vabi vse delodajalce, ki imajo šoloobvezne vajence, da v izogib neželjenim posledicam poskrbijo, da se bodo njihovi vajenci pravočasno vpisali v šolo.

Spored otvoritve je sledeč: Ob 11. dopoldne na vrhu Ojstrice služba božja in blagoslovitev nove poti, otvoritev in nato sestanek zbranih planincev v Kocbekovem domu na Korošici. Nabozne obrede bo opravil g. župnik Lojze Sunčič. Udeleženci proslave se bodo zbrali v soboto zvečer v Aleksandrovem domu v Logarski dolini, oziroma prispejo k proslavi iz drugih smeri.

a Za slavnostni dan okritja spomenika kralju Aleksandru I. pripravljajo ljubljanska pevka in glasbena društva velik koncert, na katerem bodo sodelovala vsa ljubljanska pevka društva, ki so včlanjena v Hubadovi župi, pa tudi ostali pevski zbori ljubljanski in ljubljanska filharmonija. Posebna zanimivost tega koncerta bo skupen nastop treh godb na pihala in sicer vojaške godbe 40. pešpolka iz Ljubljane, godbe Narodnega želez. društva »Sluge« in godbe 1. planinskega polka iz Skofje Loke. Koncert je namenjen za zimsko pomoč ljubljanskim revežem.

Tretja Ciril-Methodova šola na Kobanskem

Svojo prvo prosvetno trdnjavo je Ciril-Methodova družba postavila pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu in to tik pred svetovno vojno, drugo je dogradila l. 1936 v Gradišču in že leto nato se je odločila za zidavo enorazrednice pri Sv. Treh kraljih. Toda v zmoti je, kdor misli, da stoji ta nova šola na vrhu pri cerkvi Sv. Treh kraljev. Skoraj uro hođa od tam in onstran Radelske globeli se svetlika njena rdeča streha nad zelenjem Pernikove planote. Z ozirom na lego in polurno oddaljenost od Radelskega sedla bi bilo edino pravilno ime »Ciril-Methodova

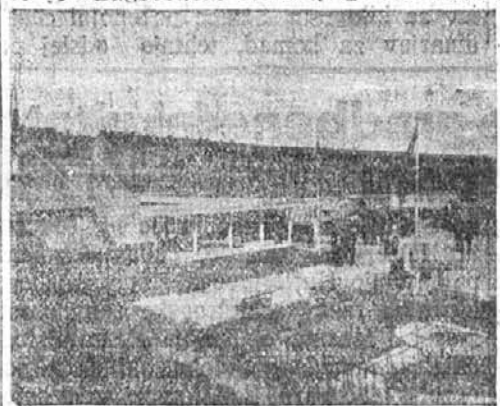
šola nad Radloma«.

Gradbena dela je izvršil vestno in z uvidevnostjo stavbenik g. Fr. Vrabl, ki je sam cirilmetodar in je zidal tudi lepo gradiško šolo.

Visoko kamenito podzidje nosi lesene kladne stene pritličja in nadstropja. V tem je udobno dvosobno učiteljsko stanovanje z razgledom na Kapunerjev vrh, arveško kotlino in predele Pohorja. V pritličju je prostoren razred (9x6,5 m), kjer bo ob oblihi sončni luči in planinskem zraku ležla učenost v glave mladih Kobancev. V slabem vremenu se bodo

Letošnji jesenski »Zagrebački zbor«

V izredno težkih gospodarskih časih se je »Zagrebački zbor« pogumno odlo-

čil, da tudi letos odpre vrata svojega velikega jesenskega velesejma ter pokaže interesom in kupcem ter vsej javnosti vzorce domačega in tujega blaga. Med tujimi državami, ki bodo razstavljale v Zagrebu, je v prvi vrsti Nemčija, ki bo kolektivno zastopana v posebnem paviljonu ter je posebno izčrpno organizirala tekstilno razstavo, ki bo pokazala izdelke iz bombaža, lanu, svile in vse predmetne surogate in polfabrikate. Italija razstavlja tekstilne izdelke, motorje in različne aparate ter orodje, od aparata za lupljenje breskev do najmodernejšega traktorja. Nekaj edinstvenega bo kemična in farmacevtska razstava. Madžarska prvič službeno razstavlja v Zagrebu

v »G« paviljonu, kjer bo zastopana s tekstilnimi izdelki, stroji, motorji itd. Češkomoravski protektorat bo nastopil s svojimi priznanimi steklenimi izdelki, motorji, elektrotehniko itd. Veliko pozornost vzbuja paviljon banovine Hrvatske, kjer bo letos posebno privlačna razstava ročnih del, narodnih igračk in lončarskih izdelkov.

V ostalih paviljonih bodo razstavljale še nekatere tovarne volnenih, lanenih in svilenih izdelkov. Okusna bo tudi razstava poljščev. Posebno pozornost pa bo vzbujala tovarna »Tungsram«, ki bo na razstavi pokazala razliko med »Krypton« in ostalimi žarnicami.

Razstavljena bo tudi produkcija naše ga plina metana, ki bo imel v doglednem času velik pomen za našo industrijo kot pogonsko sredstvo, ki mu Hrvat pravijo »Hrvatsko zlato«.

Znana tovarna »Union« bo imela mojstrsko opremljen oddelek. Industrijsko d. d. v zvezi s »Štrja jeklom« pa bo zanimalo naše industrijalce in obrtnike. Tvrška Franck« si je rezervirala velik prostor, kjer bo razstavila svoje izdelke, ki uživajo splošen sloves.

Ime priznanega aranžerja g. Stjepana V. Zolića pa jamči, da bodo vsi paviljoni in razstavni prostori zares vzorno in okusno urejeni. Velesejmska uprava pa je s svoje strani storila vse, da bo letošnja velesejem zadovoljil vsakogar.

Ali si že prijavil vsaj enega novega naročnika . . .

Maribor

O pouku v elementarnem razredu

Zanimivo predavanje mariborskega pedagoga v Ljubljani

Na letošnjem tretjem pedagoškem tednu, ki ga prireja baš te dni Pedagoško društvo v Ljubljani, predavajo skoraj vsi važnejši pedagoški delavci teoretične in praktične smeri iz vse Slovenije. Zato vlada za ta teden izredno zanimanje in število udeležencev stalno raste. Vsak dan prihajajo novi vzgojitelji iz vseh predelov Slovenije, pa celo iz Dalmacije in Srbije. Vse to je pač dokaz kvaletetnega samozobraževalnega dela slovenskih učiteljev.

V torek popoldne je več kot 3 ure predaval znani pedagoški publicist, šolski upravitelj g. Kontler iz Studencev pri Mariboru. Pred popolnoma zasedeno veliko dvorano Delavske zbornice je zanimivo in s čutenjo ljubeznijo podajal svoje misli o pouku v elementarnem razredu.

Učitelj elementarnega, to je prvega razreda ljudske šole, ljubi svoje malčke, zato jim pripravi bogato založeno zakladnico umskih in srčnih dobrin. Svoje delo usmerja načrtno po lastnem okvirnem letnem učnem načrtu, ki je sestavljen iz tedenskih delovnih enot in ta zopet razdrobljen v smotno in vestno dnevno pripravo za šolsko delo.

Učitelj elementarnega razreda spozna letni delovni smoter šole ter temu primerno prikroji svoj razredni delovni prispevek in v svojem podrobnem učnem načrtu preskrbi svojim malčkom letni delovni okvir, ki naj bo poln zanimivih in otroški duševni stopnji primernih aktivacij. Te aktivacije naj izzovejo v otroku čim več reakcij. Preko teh naj se dokoplje deca do lastnih izkušenj, iz katerih si gradi svoj mali svet ter najde pameten odnos do stvari in pojavov ter do ljudi v svojem okolju. Tako učitelj že v prvem razredu postavi učenca v okvir resničnega življenjskega dogajanja.

Tedenski podrobni učni načrt se se-

stavlja sproti na podlagi spontanega zanimanja otrok. Pač pa skrbi učitelj za obrazovalno gradivo iz raznih predmetnih področij, ki ga sestavlja po strukturi narekovanega predmeta v neko sistematično.

Podrobni, samostojno izdelani učni načrti prinašajo učitelju tvorne sile za smotno šolsko delo od 1. septembra do Vidovega dne. Učitelj mora vedeti, kaj bo v šoli delal in zakaj bo delal tako.

Učenje v elementarnem razredu je trofazno opravilo: deca stvarno znanje pridela, pridelano utrjuje in utrjeno uporablja. Te glavne faze šolskega dela ima jo še včasih gotove spremljevalce, kot na pr. uvod v dnevno delo elementarnega razreda. Ta uvod je v pravem pojmovanju odpiranje duševnih zatvornic vse učenčeve aktivnosti, zanimanja in volje za delo toliko časa, dokler letno šolsko delo po tedenskih delovnih enotah ni izčrpano v svojem dnevnem šolskem opravilu.

Pri pridobivanju stvarnega znanja naj prevladuje spontana aktivnost otrok. Otrok naj novo stvarno znanje dejansko ali vsaj navidezno odkrije. Utrjevanje stvarnega znanja se naslanja na igralni gon ter bo uspelo vedno, če se bo učil-

telju posrečilo objektivne probleme spreminiti v subjektivne probleme otrok.

Kontrola stvarnega znanja je sedaj individualna. Elementarni učitelj je danes manj v vlogi sodnika kot pa zdravnika ter skrbi za individualno in kolektivno odstranitev napak.

Za uporabo doseženega znanja se poslužujemo raznih sodobnih oblik. Samostojno izdelani načrti učitelju čarobni list, ki ob dotiku s pogledom zapoje in pokaže globoko in široko bogastvo za vsak v načrtu napisani pojmi. Da to potrdi, obdelava predavatelj oni vložek iz učnega načrta, ki vsebuje po strukturi predmeta zahtevano silo sistematike, t. j. obrazovalno gradivo za pisalni pouk. Predavatelj je nasprotnik stare ležee pisave in se zavzema za Lutorjevo pisavo, ki jo zahtevajo higijenski, praktični, estetični in pedagoški razlogi.

Svoja podajanja je predavatelj razvijal tako zanimivo in nazorno, da ga je čez 280 parov oči naših tečajnikov zrla s tako zbranostjo kot malčki v elementarnem razredu ter so ga nagradili z živahnim dolгим aplavzom. Po stvarni diskusiji je sledilo predavanje našega znanega vaškega sociologa, šol. upravitelja Jurančiča.

Podražitev kruha v Mariboru

Pekovski mojstri v Mariboru so večeraj sklenili zvišati cene kruha, ker vsled hitrega naraščanja cen za moko zadnjih dni nikakor ne morejo več prodajati kruha po dosednji ceni. Zato so pri banski upravi dosegli razveljavljenje maksimiranja krušnih cen.

Do daljnjega stane beli kruh v Mariboru 6,50, polbeli 5,50 in črni kruh 5 dinarjev za kilogram. Štruce po enotni ceni 4 dinarjev za komad, tehtajo odslej pri

belem kruhu 62, pri polbelem 73 in pri črnem kruhu 80 dekagramov. Cene pecivu so zaenkrat ostale nespremenjene.

Nove krušne cene ostanejo v veljavi le kaka dva tedna. Te dni je namreč izšla naredba o mletju enotne moke po višji ceni. Ta uredba stopi v veljavo približno v dveh tednih in se bodo medtem cene moki znova uradno določile. Potem bodo tudi peki znova določili cene kruhu in pecivu.

Slušatelji ljubljanske gradbene fakultete v Mariboru

Akademski klub gradbenih tehnikov ljubljanske univerze je priredil več dnevno ekskurzijo na Štajersko. Včeraj se je pripeljalo v Maribor 30 slušateljev gradbenega oddelka višjih letnikov ljubljanske univerze pod vodstvom rednih profesorjev dr. inž. Miroslava Kasala in inž. Teodorja Grudinskega ter docenta inž. Josipa Crnjača. Ekskurzijo so omogočila mariborska podjetja, med drugimi Splošna stavbena družba na Tezmem, Hutter in drug, inž. Jelenc & inž. Štajmer, inž. Kiffmann, tvrdka Nasimbent, mestna občina mariborska itd., ki so prispevali primerne vsote za kritje ekskurzijskih stroškov.

Včeraj so si gradbeniki ogledali tovar-

no Splošne stavbene družbe na Tezmem in Hutterjevo tovarno, danes dopoldne pa gradnjo Hutterjevega stanovanjskega bloka in razne arhitektonske zanimivosti mesta. Mestna občina je ekskurzistom dala na razpolago avtobus, ki jih je popeljal k elektrarni Fali, katero so si ogledali. Po ogledu Mariborskega otoka si bodo ljubljanski gradbeniki ogledali še novo pohorsko avtomobilsko cesto, jutri pa se bodo s čolni tverde inž. Pretnar iz Ljubljane po Dravi odpeljali iz Maribora v Ptuj, kjer jim pripravljajo prigrizek sprejem. Ogledali si bodo ptujske zanimivosti in naše Haloze, v soboto zvečer pa se bodo vrnili v Ljubljano.

poldne je transport sezonskih delavcev krenil iz Maribora in preko meje v Nemčijo.

KDAJ SO ZNIZANE VOZNE

Odobrena je četrtinska vožnja za: Belokranjski festival 7. in 8. septembra v Metliki; Odkritje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru v Ljubljani 6. septembra.

Polovična vožnja za: Ljubljanski velesejem od 31. avg. do 9. sept.; Zagrebški sejem od 29. avg. do 9. sept.; Beograjski velesejem od 7. do 16. sept. 1940. Legitimacije in informacije v vseh biletarnicah »Putnika«.

m Mestno poglavarstvo v Mariboru je zaključilo prijave udeležencev svečanosti odkritja kraljevega spomenika v Ljubljani. Od petka dalje se dobe legitimacije za četrtinsko vožnjo samo pri »Putniku«.

m Stari 10 dinarski kovanci prenehajo biti to soboto veljavno plačilno sredstvo. Zamenjavala jih bo 6 mesecev samo še Narodna banka, sprejemale pa jih bodo v tem roku tudi državne finančne ustanove.

m Zveza Maistrovih borcev poziva vse člane, da se v čim večjem številu udeležijo velike patriotične proslave ob priliki odkritja kraljevega spomenika 6. septembra v Ljubljani. Za vožnjo v Ljubljano in nazaj je odobrena četrtinska tarifa.

Zadnja ponovitev »Matije Gubca« v Rušah

bo v soboto, 31. avgusta ob 20. uri. Iz Maribora ob 19. uri poseben vlak, ki se vrača po predstavi. — Vsi Mariborčani naj si nabavijo železniške vozovnice pri »Putniku«.

Umetniška kmečka peč za »Planinko« na Pohorju

Pri Sv. Anehu na Pohorju so v teku zadnja dela pri gradnji nove kočice SPD Ruše »Planinke«. Ker bo stavba zgrajena v tipično pohorskem stilu, so si zamislili funkcionari SPD Ruše veliko kmetško sobo, ki bo imela posebnost — umetniško izdelano kmečko peč. Mariborski kipar g. Ivan Sojč je po načrtih inž. arh g. Drogenika na pečnih ploščah izdelal 15 pohorskih motivov: pogorelo »Planinko«, novo avtocesto, rižo, cerkvico sv. Aneha, »Pohorskega Tijeke«, pokojnega Lesjaka, pohorskega harmonikarja in razne prizore s Pohorja ter

m. Začetek šolskega leta na 1. državni dekliski meščanski šoli Antona Martina Slomška v Mariboru. Popravni izpit završnega izpita bo 31. t. m. ob 8., vsi ostali popravni izpiti pa 5. sept. tudi ob 8. Vpisovanje v vse razrede bo 2., 3. in 4. septembra od 8. do 12. V 1. razred se vpišejo učenke, ki so dovršile 4. razred ljudske šole brez slabe ocene in ki niso stare več ko 14 let. S seboj prinesejo izpričevalo in krstni list. Vsaka učenka iz izvenmariborske občine mora predložiti potrdilo svojega občinskega urada (nekolokvano), iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanuje. Vse podrobnosti glede vpisovanja so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja.

m Poročila sta se mariborski profesor dr. Jože Bevk in gđc. Stefka Strnadova. m Premeščen je v Varaždin Hugo Pezdirc, kontrolor mer pri meroizkusnem uradu v Mariboru.

m Dvigalo za avto je izgubil na Tezmem sofer Cerče Franc iz Maribora. Dvigalo so nato našli skrito v gozdu.

m Svinja ugriznila otroka. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 2letno Ivanka Dolškovo iz Svečine, ki jo je svinja ugriznila v roko ter jo nevarno ranila.

BUDILKE bogata izbira — nizke cene
M. Jigerjev sin, Gosposka ulica 15

* Obvestilo. Vsem ljudskim šolam v ljudno sporočamo, da bo izšlo Hafner-Ločnikarjevo Tretje slovensko berilo najkasneje do 15. septembra t. l. Crnivec-Jegličeva Računice za ljudske šole III. in IV. del pa do konca septembra. Vse te knjige je za pouk v šolah odobrilo ministristvo prosvete. Crnivec-Jegličeva Računice I. del je že izšla, II. del pa izide do konca septembra. — Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani.

* Narodno ženstvo vabimo, da se udeležijo v primorskih narodnih nošah v čem večjem številu odkritja spomenika v Ljubljani. Javite se takoj pri gđc. Dugarjevi (Irgovina Kravos, Aleksandrova c. 13). — Člani in prijatelji društva, ki se bodo udeležili svečanosti, naj se javijo v tajništvo »Jadran-Nanosa« (Narodni dom) dnevno od 9.—11. ure.

* Vsi po mestu govore, da v nedeljo ne pojdejo drugam kot na veselico v magdalenski okraj k Sokolu I.

* Vpisovanje v Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15. (telefon 43-82) za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši vsak dan dopoldne in popoldne. Novi ilustrirani prospekti interesentom brezplačno na razpolago.

Radio

KAJ VAM PRIPOROČAMO, DA POSLUŠATE JUTRI?

Ljubljana: 13.02 koncert jugoslovanske glasbe (RO), 20.10 vzgojna posvetovalnica, 20.30 pevski in orkestralni koncert (Akademski pevski kvintet in RO), 22.15 samospevi Valčke Smerkoljeve (pri klavirju prof. M. Lipovšek). — Beograd: 19.40 koncert komorne radijske zbor (dirigent Vojislav Ilić), 22 vokalni koncert ge. Evgenije Vajlani. — Zagreb: 22 plesna glasba. — Sofija: 21. Veridjev »Othelo«, 23 plesna glasba. — Praga: 20.40 Bendlova opera »Čarobni cvet«, 21.35 godalni kvartet. — Bratislava: 20.15 slovaška plesna glasba, 21.30 jazz. — Budimpešta: 21.15 Haydnova simfonija, 23.20 zabavna glasba. — Rim: 20.30 zabavni koncert. — Sottens: 21.10 ruska glasba, 21.20 slovanske pesmi Ljudmile Pitojeve, 22 plesna glasba.

Vesti: Ljubljana: 7.05, 12.30, 14., 19., 22. Beograd: 6.45, 13.30, 14.40, 19.10, 21.40, 22.40.

Kino

* Grajski kino. Samo do vključno petka izborna komedija »Samo enkrat se živi«. V soboto »Prelom strasti« izborni francoski film.

* Union kino. Danes zadnji dan francoski film »Zastrupljene vijolice«. Petek otvoritev nove sezone s filmom »Kralj pustolovcev«.

* Esplanade kino. Danes zadnji dan veseli film »Njen prvi poljub« s Frančiško Gaalovo. V petek otvoritev nove sezone z velefilmom »Guverner«.

Žalosten dogodek v preiskovalnem zaporu

ZARADI ODPRAVE TELESNEGA PLODU ŽE VEČKRAT KAZNOVANA JE V PREISKOVALNEM ZAPORU ZATRLA V SEBI SPOČETO ŽIVLJENJE

Te dni so doživeli pred mariborskim kazenskim senatom nemalo senzacijo. Jetniška paznica je pripeljala v razpravno dvorano blede ženo, ki se je zaradi oslablosti morala opirati na svojo spremljevalko. Paznica je pojasnila, da si je 38-letna Antonija Pušnikova, katero je pripeljala v sodno dvorano, šele nedavno v preiskovalnem zaporu odpravila telesni plod. Takoj so jo spravili v bolnišnico, od koder se je spet vrnila za temne zidove.

Antonija Pušnikova ima za seboj pisano življenje. Rojena v Tatri v Italiji je kmalu s starši in šestimi sestrami prišla v naše kraje. Bila je zdaj služkinja, zdaj delavka in njena pot je šla vedno bolj navzdol. Končno je prišla v Ruše, kjer se je pričela pečati z odpravo telesnega ploda. Zaradi tega je bila že večkrat kaznovana, kar pa Antonije ni spametovalo. Končno je spoznala tesarskega mojstra Antona Pušnika iz Loga, s katerim se je kasneje poročila. Toda, pred močjem je bilo treba zatajiti in prikriti preteklost in dva nezakonska otroka. Zato se je poslužila protizakonite zvijače. Uporabila je ime in listine svoje že omožene sestre Angele, ki je že več let v Nemčiji.

Tako ni bilo več Antonije, s Pušnikom se je poročila Angela. Ko so ji prišli na sled, se je skrivala po celi državi in nikjer ni našla miru. Končno so jo v Sloveniji prijeli in izročili sodišču. Pušnikova je bila obsojena na eno leto in osem mesecev strogega zapore. Razprava je bila tajna, sodbo pa je predsednik senata javno razglasil.

Transport sezonskih delavcev v Mariboru

Včeraj popoldne je prispel v Maribor poseben vlak s sezonskimi delavci iz Bačke, Banata in drugih krajev naše države. Med njimi je bilo mnogo žen, deklet in otrok. Bilo jih je okoli 700. Vsi so namenjeni na sezonsko delo v Nemčijo.

Ker so prenočili v Mariboru, so se popoldne sprehajali po mestu in si ga ogledali. Na avenijski so zbujele pozornost zlasti žene iz Bačke v svojih narodnih nošah. Vojvodinci so si nakupili najpotrebnejšo popotnico in se zvečer vrnili na kolodvor, kjer so prepevali. Otožno je zvenela njihova pesem v večerni mrak, saj so se za nekaj mesecev poslovljali od svoje domovine. Danes do-

Zanimivosti

Ljubezen - najboljšo zdravilo proti prehladu

Jesen prihaja, zaljubite se, da se ne boste prehladili

Jesen... deževje... prehladi... to so misli vsakerega izmed nas, ko že sedaj občuti hladno sapo bližajoče se jeseni.

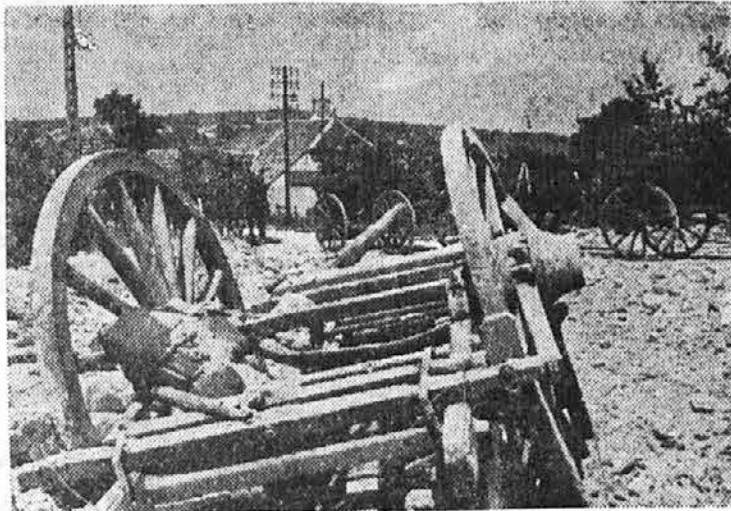
Ali večkrat trpite zaradi prehlada, gripe in sličnih bolezni, ki jih povzroča prehlad? V tem primeru se morate za vsako ceno takoj zaljubiti! Neki francoski zdravnik je namreč izjavil, da zaljubljenost najučinkoviteje deluje proti prehladu. »Razburjenje, ki ga povzroča ljubezen, napravi človeka odpornejšega proti infekcijam«, tako je izjavil ta zdravnik.

»Ljubezen ojačuje živčni sistem«, je zdravnik nadaljeval, »ona izboljšuje cirkulacijo krvi, a slaba cirkulacija je v mnogih primerih vzrok prehlada. Ljubezen, seveda srečna ljubezen, pospešuje zdravje in občutek sreče. Kadar je človek slabe volje, brez zanimanja za lepo življenje, ki ga obkroža, tedaj bo mnogo lažje postal žrtev prehlada in sličnih obolenj.« S to teorijo se strinja tudi več slavnih londonskih zdravnikov.

»Ljubezen«, pravi, draži izvestne žleze v človeškem organizmu in človek postane živahnejši. Če je človek zaljubljen, skuša izravnati svoj zgrbljen hrbet in ves organizem bolje deluje. Zaljubljen človek misli na svojo bodočnost in na obveznosti.

Svoje življenje zavaruje pri zavarovalnici, prosi za povišanje plače in boljše dela! Zaradi tega ima več uspeha v življenju, kakor pa njegov tovariš, ki nima toliko razlogov, da se veseli življenja okoli sebe.

Kdor torej želi, da se upre prehladu in boleznim, ki jih prinaša jesensko deževje, ta se bo brez dvoma, v kolikor seveda že ni, takoj zaljubil in iskal rešitev pred prehladom v — objemu.

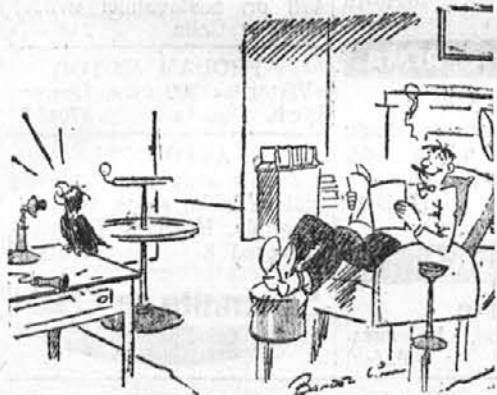
Tod je divjala letošnja vojna vihra...

»Ne morete se poročiti,

ker ste umrli kot otrok!«

Tudi na Madžarskem slaba letina

Po podatkih madžarske poljedelske zbornice tudi na Madžarskem ne kaže najbolje z letino. Okopavine bi se vrgle največ, toda samo če nastopi kmalu toplo vreme. Toplota je potrebna posebno koruzi. Živinske krme bo letos zelo dosti in dobre. Izredno slabo pa kažejo vinogradi. Posebno med Tiso in Donavo je razsajala peronospora in uničila 50 do 80% pridelka. Sadja je malo in to je slabo.

— Tako je, ljubica. Prav, prav, ljubica, res je dušica...

43 letna stara devica Katarina Bočna iz Klausenburga je srečala nekoga, ki ga je njena vztrajna krepost tako zamikala, da se je hotel z njo poročiti. Za to so pa potrebne listine, saj danes še pod zemljo ne morete brez njih, ne pa da bi mogli skleniti tako važen javni akt kot je poroka z vsemi svojimi posledicami — ne za vas — temveč predvsem za državo. Oglasila se je na matričnem uradu, da bi dobila potrebne listine. Lahko si mislite, kako močno je začelo utripati njeno zaročeno srce, ko so tam ugotovili, da se ne more poročiti. In razlog? Čisto enostaven: ni je več med živimi. Zapustila je klavno zemeljsko življenje že v najnežnejši dobi, ko je bila stara tri tedne. Kljub njenemu temperamentnemu zatrevanju, da je živa in da se hoče poročiti, ji je uradnik enostavno izjavil, da je po uradnih ugotovitvah zanj pač mrtva. Poroka je morala biti seveda odložena, dokler se Katarini ni posrečilo po dolgih letanjih od Poncija do Pilata tudi uradno obuditi v življenje. Tako je bila uradno drugič rojena. Verjetno je, da se zato svojemu zaročencu ni zdela nič drugačna, mislimo predvsem na pomla-

Mati je cvet, otroci pa so čebele; čebele nabere tem več medu, čim več ga ima cvet.

ditev. Vendar pa je za to Katarino pomenil zakon tudi dobesedno novo življenje.

Socialna struktura prebivalstva Sovjetske Rusije

Nedavno so bili objavljeni prvi statistični podatki o številu prebivalstva in o njegovi socialni strukturi v Sovjetski Rusiji. Ta statistika je iz januarja leta 1939.

Tedaj je Sovjetska Rusija štela 170 milijonov 467.000 prebivalcev. Tu seveda niso všeti prebivalci krajev, ki so bili kasneje priključeni Sovjetski zvezi: Bela Rusija, deli Poljske, baltiške države in Besarabija. Najštevilnejše pleme, 80 milijonov po številu, Velikorusi, kažejo največji prirastek. Od zadnjega ljudskega štetja leta 1926 znaša prirastek Velikorusov 22 milijonov duš.

Zanimivo je, da sestavljajo prebivalstvo Sovjetske Rusije v glavnem mladi ljudje. Prebivalcev, starih 29 let, ima Sovjetska Rusija 63%, v Angliji znaša ta odstotek 50%, v Franciji pa 47%. Otroci, stari do 7 let, sestavljajo 18,6% celokupnega prebivalstva, s čimer se ne more po našati noben drugi narod. Visoki odstotek majhnih otrok ne dokazuje samo spo-

Kruh iz stoletnega riža

Na Japonskem se je pripetil redek slučaj. Neki japonski kmetič Mihai v okrožju Segawa je sporočil oblastem, da se je na njegovem domu ohranil riž, ki je star že nad sto let. Ugotovljeno je bilo, da je eden izmed skrbnih in previdnih kmetičevih prednikov pred kakimi 110 leti shranil 6 koku riža (1082 litra), ki naj bi pomagal družini v času stiske. Toda potomstvo na srečo te zalogo ni rabilo. Iz pietete do prednika in radi njegove določbe, so riž skrbno črvali in tako se je ohranil celo stoletje. Za ta stoletni riž se je zanimalo celo okrožje. Imel je barvo plemenite in stare slonove kosti. Izvrstno se je dal peči iz njega sembei, trdo japonsko pecivo, pečeno v obliki patčice in soljeno, ki je zelo okusna in ga jedo h čaj.

ŽENSKA VEČINA V SVETU PADA

Rezultati nemškega ljudskega štetja obetajo moškim v doglednem času če že ne večino, pa vsaj številčno ravnopravnost. Moško prebivalstvo je naraslo od l. 1933. do 1939. za 4,5% in sicer od 37.090.000 na 38.752.000. Število žensk pa se je povečalo samo za 3,2% in sicer od 39.351.000 na 40.612.000.

REŠILNI PASOVI S SVETILKO

Iznašli so poseben rešilni pas za brodolomce, ki bodo ponesrečencem ponoči prav koristni. Majhna, toda močna svetilka je pritrjena plavacu na levem ramenu. Prižge se avtomatično, kakor hitro pride v dotik z vodo. Takoj, ko se potopi v vodo posebna cev iz cinka, se razvije tudi električna struja. Kljub majhnosti pa svetilka okrog 80 ur,

Sergiusz Plasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

85 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Pes je odskočil, a je še vedno renčal od strani, pripravljen, da vsak hip spet plane na sovražnika. Rdečearmejec je slednjič izpustil karabinko. Havranek jo je vrgel v reko, da je zamolklo pljusnilo.

— Vstani! — je nato ukazal vojaku. Ko je vstal, je Havranek odurno zaklel in dejal:

— Kdo te je učil naprej sterljati, nato šele pozivati »Stoj!«?

— Sodrug, mene je zapeljal pes. Misiš sem, da je volk!

— Ali veš, kje je Dulič? Kako daleč?

— Osem kilometrov.

— Ali poznaš pot?

— Kaj bi je ne poznal?

— Torej nas povedi tja. Toda varuj se: čim bi poskusil zbežati, ti poženem kroglo v glavo! Če bi te pa zgrešil, te ujam pes!

— Bežal ne bom... Kamor hočete, vas povedem...

Krenili smo naprej. Prvi je stopal rdečearmejec, nato Havranek z begunci, jaz sem šel spet zadnji. Rdečearmejec nas je vodil tako, da smo se izognili vsakemu presenečenju. Havranek ga je oplašil, ko mu je zagrozil s smrtjo.

Po poldrugourni hoji smo prišli do vasi, ki je ležala na levi strani. To so bili Doliči. Tu je Havranek ukazal rdečearmejecu, naj stopi predme, vodstvo pa je prevzel sam. Čez dobro uro hoda smo prišli na prav dobro pot ob nekem gozdu. Ta je pristopil Havranek k vojaku in me dejal:

— Ker si streljal brez opozorila, si zaslužil, da ti poženem kroglo v glavo. A si ne maram mazati rok! Vrni se, Povej, da te je napadlo sto banditov! Za hrabrost boš še odlikovan!

Rdečearmejec je naglo izginil v temi, mi pa smo krenili naprej. Begunci so bili že utrujeni ter so venomer nadlegovali Havranka, naj se ustavi ter jim dovoli počitek. Havranek je slednjič le pogledal na uro ter rekel:

— Dovolj ste počivali, preveč počivate. Torej bodi, počijte si pošteno, nato pa bomo šli brez prestanka do meje... Časa ne smemo izgubljati... Sedajle je dve po polnoči. Če bi se slučajno na meji srečali s stražniki, bo treba kreniti s poti ter najti drug prehod. Ali me razumete?

— Dobro... Potrudili se bomo... Toda cesta je tako grda...

Po daljšem počitku nas je Havranek naglo pognal naprej. Šli smo po dobri poti, ki se je vila skozi gozdove in med polji. Slednjič smo prišli do reke. To je bila druga linija. Zavili smo na desno. Tu je ležalo čez vodo deblo prevrnjenega drevesa. Karo je po njem stekel na drugi breg ter se kmalu spet vrnil. Nato je prešel čez deblo Havranek, za njim pa begunci.

Čakam, da bodo vsi čez deblo in stiskam v roki samokres. Z očmi vrtam v temo. Neprestano se mi zdi, da slutim na robu gozda ljudi. Čez reko smo in hitimo skozi gozd. Opažam, da so begunci silno vznemirjeni. Skušamo hoditi čim tiše. Havranek je pognal psa naprej.

Slednjič smo torej na meji. Ustavimo se in prisluškujemo. Na levi čujem nekakšen šum. Havranek pa krene polagoma naprej proti večji skupini smrek. — Zberemo se v krog in spet dolgo poslušamo. Šum z leve pa narašča in spet pojenjuje. Kot bi udaril vrag, pade z leve nekaj strelav. Nato divji krik:

— Stoj! Stoj!

Havranek pa pravi šepetaje:

— Nikar ne čakajmo... Pojdimo tiho...

Za njim gremo. Samokres imam pripravljen. Z leve pa še udarjajo strelji. Kolikor morem presoditi v temi, bi dejal, da se to dogaja nekaj sto korakov od nas.

Stopimo na mejno stezo. Na snegu je polno stopinj, ki vodijo na vse strani.

Poleg človeških tudi živalske. Mi pa smo se naglo umaknili čez mejo ter se že na poljski strani izgubili v gozd.

Proti jutru sva privedla begunce na skedenj zunaj mesta. Počakal sem pred skedenjem, dočim je šel Havranek k Židovki, ki je skrivala begunce. Ko se je vrnil je prišel z njim postaran Žid. Skupaj smo nato šli na skedenj. Tu se je Havranek obrnil k beguncem in jim dejal:

— Na Poljskem ste. Tu je skrivališče. Tu vam bodo povedali vse potrebno... Sedaj pa počnite, kar hočete. Želim vam mnogo sreče in uspeha!

Begunci so naju obstopili. Ponujali so nama zlatnike, toda Havranek jih je zavračal:

— Midva sva že dobila svoj delež... V Minsku ste že plačali za celo pot... Midva vas nočeva odreti. Dovolj nama je, kar sva že dobila.

— Pa to vendar ni plačilo. Cenimo vajino delo... Hvaležni smo vama... Revni pa tudi nismo;

— Potem je seveda kaj drugega! — je dejal Havranek in vzel šestdeset rubljev ter jih pri prči dal meni trideset. Nato sva midva odšla s skedenja ter naglih korakov zavila proti domu.

Ko sva se približevala Havrančkovemu domu, se je jelo že daniti. Nebo na vzhodu je bilo rožnato. Po njem se bo kmalu pripeljala zlato sonce...

(Dalje.)

Sport

Ali se boste udeležili nagradnega tekmovanja?

Včeraj smo objavili razpis nagradnega tekmovanja za naše sportnike. Iz razpisa je bilo razvidno, da se tekmovanja lahko udeležijo vsakdo, ki izpolni ne preveč težke pogoje: do sobote zvečer naj pošlje na uredništvo »Večernika« (sportni referent) na navadni dopisnici ali v pismu prognoze rezultatov nedeljskih tekem v slovenski nogometni ligi. Na pr. »Moja prognoza za nedeljo, 1. sept., je sledeča: Ljubljana-Maribor 2:2 (1:0) itd.« Na dopisnici naj se napiše ime, poklic in naslov ter nalepi »Večernikov« kupon. Mariborski reševalci morajo oddati rešitve brezpogojno vsakokrat do sobote ob 18., zunanji pa morajo oddati na pošto najkasneje v soboto, tako da dobimo rešitve s sobotnim poštним žigom. Do konca tekmovanja bo tako poslal vsak reševalec 7 dopisnic, ker je 7 terminov. Za nagrade, ki bodo razdeljene ob koncu jesenskega dela tekmovanja v ligi, bodo prišli v poštev tisti, ki bodo imeli največ točk. Le-te se pa določajo tako: za točno zadeti rezultat 2 točki, za približno točen rezultat (na pr. prognoza je bila 1:0,

izid tekme pa 2:1 ali kateri koli drugi rezultat, ki da zmago predvidenemu zmagovalcu) 1 točka, za napačno prognozo 0 točk. Stanje tekmovanja bomo tedensko objavljali.

Deset nagrad je že določenih! Tiskovna zadruga v Mariboru, Cankarjeva 1, je darovala 10 knjig, ki jih bo žreb po vrednosti razdelil med dobitnike.

Sportniki! Ali ste že premislili, kakšno prognozo boste naredili za nedeljske tekme? Opozorjamo Vas, da bodo v nedeljo igrali sledeči pari: Zelezničar-Kranj v Mariboru, Ljubljana-Maribor v Ljubljani, Olimp-Amater v Celju, Braštvo-Mars v Jesenicah.

Ne pozabite oddati rešitve v soboto na pošto! Mariborčani jih lahko odajo tudi v nabiralnik Mariborske tiskarne v Kopališki ulici 6 do sobote zvečer ob 18. Pošiljke, ki bodo rok zamudile, bodo romale v koš.

Danes izjemoma še enkrat prinašamo kupon za nagradno tekmovanje, v bodoče pa ga bomo objavljali le v torkovih številkah »Večernika«.

SK Slovan (Guštanj) se pripravlja na prvenstvo

Jesenske nogometne tekme se bližajo. Udeležil se jih bo tudi SK Slovan iz Guštanj, ki bo tekmoval v zapadni skupini mariborskega prvega razreda, kjer bo naletel na dva močna nasprotnika iz Maribora, Rapida in Slavijo. Tudi Slovan noče biti zadnji ter se zaradi tega sedaj pridno pripravlja za prvenstvo v prijateljskih tekmah. Tako bo v nedeljo, 1. sept., odigral v Guštanju prijateljsko tekmo s PSK Dravo, v predigri pa bodo nastopili juniorji obeh klubov. Začetek glavne

tekme je določen na pol 16. uro. Za povratno tekmo sta se oba kluba že sporazumela na 8. september v Ptuj.

Igralci SK Slovana bi se vsled ugodnejšega potovanja radi peljali v Ptuj z avtomobilom. Zato vabimo vse ljubitelje nogometa iz Meziške doline, zlasti pa prijatelje kluba, da se udeležijo te vožnje. Čim več bo udeležencev, tem cenejša bo vožnja. Prijave zbira SK Slovan v Guštanju do 6. septembra.

cialiteta mesta Maribora, ki bo tudi še za letošnje leto ostala.

Juniorsko prvenstvo

22. sept. 1940 in 6. aprila 1941 Zelezničar: Slavija, 29. sept. 1940 in 13. aprila 1941 Maribor-Rapid, 6. oktobra 1940 in 20. aprila 1941 Zelezničar:Rapid, 13. oktobra 1940 in 27. aprila 1941 Slavija:Maribor, 20. oktobra 1940 in 4. maja 1941 Zelezničar:Maribor, 27. oktobra 1940 in 11. maja 1941 Rapid:Slavija.

SK Slovan iz Guštanj bo kot edini prijave

ljeni klub s podeželja odigral dve finalni tekmi s prvakom mesta Maribora. Zmagovalec iz teh tekem bo dobil naslov juniorskega prvaka MNP.

Prvenstvo rezervnih moštev

8. sept. 1940 in 6. aprila 1941 Maribor: Rapid, 15. sept. 1940 in 13. aprila 1941 Slavija:Zelezničar, 22. sept. 1940 in 20. aprila 1941 Maribor:Zelezničar, 22. sept. in 27. apr. 1941 Rapid:Slavija, 6. okt. 1940 in 4. maja 1941 Maribor:Slavija, 13. okt. 1940 in 11. maja 1941 Zelezničar:Rapid.

NACIONALNI ATLETSKI MEETING V CELJU

V nedeljo bo priredil SK Celje na Glaziji ob 9.30 veliki atletski meeting, na katerem bodo sodelovali vsi najboljši slovenski atleti ter tudi nekaj zagrebških. Za prireditev vlada veliko zanimanje ter je preskrbljeno, da bo vse poteklo v najlepšem redu. Nastopili bodo tekmovalci iz Maribora, Ljubljane, Jesenic in Zagreba.

s. Informativni sestanek delegatov vseh atletskih klubov v Sloveniji sklicuje za nedeljo 1. IX. ob 14. v Celje SK Celje. Na sestanku se bo zavzelo dokončno stališče glede razmer, ki vladajo v SAZ. Sestanek bo pri »Turški mački«.

s. Juniorsko pavalno prvenstvo države bo v soboto in nedeljo v Zagrebu. Iz Slovenije bodo startali igralci Mariborskega pavalnega kluba in ljubljanske Ilirije.

s. Viktorija—Jadran 64:44. Ligaški pavalni dvoboj v Splitu se je končal z zmago Sušačanov. Danica Beara (Jadran) je postavila na 100 m prosto nov jugoslovanski rekord v času 1:12.8. V waterpolu je zmagala Viktorija s 4:1. V prvenstvu vodi z najboljšim povprečnim rezultatom Ilirija pred Jugom in Viktorijo.

s. V hrvatski nogometni ligi bodo v nedeljo tekmovali Zelezničar—Gradjanski, Concordia—Bačka, Hašk—Slavija, Hajduk—Sašk, Slavija (V)—Split.

KUPON

ZA SPORTNO NAGRADNO TEKMOVANJE
»VEČERNIK« DNE 29. AVGUSTA 1940

Drobne novice

o Natečaj za mesto zdravnika uradniškega pripravnika v 8. skup. je razpisala uprava državnega zdravilišča za tuberkulozo v Topolšici. S potrebnimi dokumenti opremljene prošnje je treba poslati upravi zdravilišča v roku 15 dni.

o V Gomili v okolici Središča se je v sredo popoldne obesil posestnik Avgust Borko p. d. Ganzar. Star je bil 40 let in znan kot hud alkoholik. — Potok Trnava, ki teče skozi Središče že 25 let ni tako narasel ko zadnji četrtlet. V nižjih delih so morali že reševati svinje, da jih ni voda odnesla.

o Poplava v špitališču pri Konjicah. Zadrževanje je povzročilo, da je sicer pohlevna žičnica v špitališču pri Konjicah prestopila bregove in poplavila vso okolico. Voda je napravila ogromno škodo. Razmočena zemlja se je na mnogih strmih pobočjih utrgala in zgrmela v dolino. En tak plaz je zasul celo banovinsko cesto v širini več metrov ter prekinil cestni promet.

o Pod kolesi tovornega avtomobila je izgubil življenje na cesti v bližini Slivnice 6 letni Razboršek Jože. Obesil se je na neki avtomobil, za katerim je pripeljal sofer Vrečko Jurij tovorni avto podjetnika Franca Petka iz Kranja. Sofer tovornega avtomobila je vozil z zmerno brzino pravilno na desni strani ter se je umaknil, ko je videl, da je dečko odskočil z avta, tako daleč na desno stran, da je celo podrl neko jablano. Kljub temu pa ni mogel preprečiti, da ne bi zadel neprevidni otrok z glavo v svetilko avtomobila, ki ga je ubila.

n. Predrzen razbojnik je te dni sredi Sarajeva napadel na cesti Sadiko Boljevića ter ji strgal z vratu dragoceno biserno ogrlico in niz dukatov. Njen mož jo je spremljal, a je zaostal v pogovoru z nekim prijateljem. Počakala ga je pred domačo hišo, kjer jo je v temi — bilo je okoli 22. ure — napadel neznanec. Na njene klice so prišli ljudje na pomoč, zločinec pa je odvrnil plen ter pobegnil.

n. Tvorica tobaka v Travniku bo znatno povečala in modernizirala. Dela so že v teku. Pročelje tvorniške zgradbe bo podaljšano za 56 m. Namesto 5 strojev bo delalo v bodoče 17. Izdelovala bo tudi fine cigarete. Stroški za vsa dela bodo znašali 4,500.000 dinarjev.

JUNIORSKO IN REZERVNO PRVENSTVO MNP

Izvršilni odbor MNP je na svoji zadnji seji izvršil zbiranje parov in terminov za prvenstvo tekmovanje podmladka in rezervnih moštev za prvenstveno leto 1940/41. Razen mariborskih klubov, ki obvezno tekmujejo v juniorskem prvenstvu, se je prijavil tudi SK Slovan iz Guštanj, kar jasno kaže, da polagata naš najmlajši klub mnogo pažnje na vzgojo lastnega nogometnega naraščaja. Prvenstvo rezervnih moštev je že dalje časa spe-

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Dražbe, oraklici, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma za te vpsolati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po pošti položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pisnene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

KAM, KJE?

Po kratkem sprehodu se usta vite v

»LOVSKEM DOMU« nad Tremi ribniki, ter se pre pričajte, da boste postreženi z res dobro kapljico, ceneno in okusno malico. Se priporoča gostilničarka. 17013-1

SLUŽBO DOBI

SLUŽKINJO IN HLAPCA h konjem sprejme gost. Sršen Limbuš 39. 17019-2

ZASTOPNIKA

za mariborsko okolico, ki je verziran v lesni stroki, iščem Dober in trajen zaslužek. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17009-2

Uradniška menza v industr. kraju na deželi išče

SAMOSTOJNO KUJARICO Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod šte. »17032«. 17032-2

SLUŽBO IŠČE

STAREJŠA OSEBA želi k mali družini. Koroška c. 74, dvorišče, desno. 17017-3

VAJENCI-(KE)

Priden FRIZERSKI VAJENEC se sprejme. Salon Tautz. 17004-4

STANOVANJE ODDA

DVOSOBNO STANOVANJE s predsobo, sončna lega, se s 1. septembrom odda. Wilt-denrainerjeva 15. 17033-5

Pedisa
KOPALNA SOL ZA NOGE
PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI IN BOLEČINAM VNETJUI NOG, TRDI KOŽI, MURJIM OČESOM IN OZEBLINAM
DIN 3.—, 6.— IN 12.—
DROGERIJA
kanc

Elegantno TRISOBNO STANOVANJE v centru mesta se s 1. sept. 1940 odda. Vprašati: Mizarstvo. Vrtna 6. 17026-5

PREHRANA

1 ALI 2 DIJAKA(INJA) sprejme učiteljska družina v dobro oskrbo in skrbno nadzorstvo. Vrt. kopalnica. Dalmatinska 24. 16959-7

DIJAKINJE

se sprejmejo na hrano in stanovanje. Aleksandrova c. 47, vrata 9. 17030-7

SOBO ODDA

SOB A najlepše opremljena, izborna hrana se takoj odda boljšemu stalnemu gospodu. Tomšičeva 5, Koudelka. 17010-8

DIJAKA

nižješolca sprejme akad. družina v vso oskrbo. Centrum. kopalnica, pomoč pri učenju, vestno nadzorstvo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17028-8

ŠIRITE »VEČERNIK«!

SOBO S ŠTEDILNIKOM

ali prazno sobo v Studencih takoj oddam. Vprašati v hiši. Aleksandrova c. 48-I. 17003-8

PRAZNA SOBA IN KABINET

v novi hiši, v bližini centra, sončno in zračno, s posebnim vhodom, z uporabo kopalnice, se odda s 1. septembrom solidni osebi. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 17031-8

SOBO IŠČE

Iščem s 15. avgustom OPREMLJENO SOBO v centru mesta. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Večernika«. 6152-9

POSEST

Kupim malo

VILO ALI HIŠO

Ponudbe pod »Takojšnji plačnik« na ogl. odd. »Večernika«. 17021-11

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«

Hišni posestniki in najemniki, preglejte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp. Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

DRVA

raznih vrst, cepanice, vagonске pošiljke kupujemo. Obširne ponudbe z najnižjimi cenami na Frajdinger, Sombor, poš. pretinac 20. 16951-13

ŠOLSKÉ TORBICE

aktovke, nahrbtniki, peresnice, velika izbira, nizke cene. Se priporoča Šterbal. Aleksandrova 42 — Trg svobode 6. 16946-13

POHIŠTVO-OPREMA

ŠTEDILNIK

za vzidati v dobrem stanju kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Štedilnik«. 17029-17

GLASBILA

PIANINO

poceni na prodaj. Fabinger, Livada 5. 17022-20

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO s priklofco, 750 ccm. v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju 6238-22

PRODAM MOTOR

»Viktorija« 200 ccm, Gostilna Riedl, Dogoše. 17015-22

AVTO OPEL

z dvema sedežema, limuzina, tudi za lahke tovor, se poceni proda. Maribor, Tomšičev drevored 8. 17014-22

Spomnite se CMDI

Prodaja v Mariboru
V. Weigl
in sinova
Jurčičeva 8

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da nas je naš dragi oče, stari oče, brat, stric, svak, gospod

JURIJ LAUKO

dne 28. avgusta 1940 za vedno zapustil.

K večnemu počitku ga bomo položili v petek, dne 30. t. m., ob 16. uri. Pogreb bo iz hiše žalosti na domače pokopališče v Trbonju.

Trbonje, Vuzenica, Vuhred, Vinkovci dne 29. VIII. 1940.

ZALUJOČA RODBINA